

Handicaprådet i Roskilde kommune

4. juli 2024

Høring af udkast til Roskilde kommunes handicappolitik

Roskilde Kommune har udsendt udkast til Handicappolitik for Roskilde Kommune i høring. Hermed fremsendes bemærkninger fra Handicaprådet.

Generelle bemærkninger

Handicaprådet skal indledningsvist kvittere for, at Roskilde Kommune har besluttet igen at udarbejde en Handicappolitik. Dette har været et stort ønske fra Handicaprådet, Danske Handicaporganisationer og de enkelte medlemsorganisationer.

Åben og inddragende proces

Handicaprådet skal ligeledes kvittere for den åbne dialog med interviews, workshops m.v., hvor alle borgere har kunnet deltage og for inddragelsen af Handicaprådet undervejs i processen. Det er meget vigtigt at inddrage erfaringer, ønsker, konstruktive forslag fra både mennesker med handicap, pårørende, fagprofessionelle, uddannelsesinstitutioner, arbejdsgivere m.v.

Handicaprådet skal opfordre til, at de mange gode input i højere grad bliver synliggjort. Det kunne hensigtsmæssigt være i form af citater m.v. som fremgår af Roskilde Kommunes hjemmeside, hvor Handicappolitikken offentliggøres.

Afspejling af det brede handicapområde savnes

I det udsendte udkast til handicappolitik savnes en bedre afspejling af det meget store spektrum af handicap, som findes.

Der savnes således et større fokus på mennesker med kognitive handicap, herunder udviklingshandicap – hvor det ikke handler om tilgængelighed i den traditionelle fysiske forstand eller hjælpemidler, men en normalt livslang understøtning af den enkelte borger og pårørende m.v.

Her savnes endvidere den brede definition, så der ikke alene er tale om *tilgængelighed*, men *lige adgang*.

Førstnævnte princip bliver således meget ofte tolket som den direkte fysiske adgang og fjernelse af uhensigtsmæssige barrierer – eller mangel på hjælpemidler såsom fx lydfyr med vibration ved fodgængerovergange.

Sidstnævnte princip dækker over, at det ikke kun handler om at gøre infrastrukturen og de almindelige tilbud tilgængelige, men at der er behov for særlige tilbud til borgere med særlige behov for at sikre trivsel, beskæftigelse/aktivitet, tryghed m.v.

Sektoransvarlighed

Handicaprådet skal opfordre til at tydeliggøre det afgørende bærende princip om sektoransvarlighed, herunder de enkelte offentlige myndigheders ansvar for ikke kun at sikre, at tilbud er *tilgængelige* for borgere med handicap, men at der stilles de nødvendige tilbud til *rådighed* for den enkelte.

Det handler således ikke kun om at sikre den fysiske tilgængelighed i det offentlige rum, men i lige så høj grad om at stille støtte, vejledning, botilbud, aktivitetstilbud m.v. til rådighed.

De danske grundprincipper

Handicaprådet er enige i vigtigheden af at beskrive de grundlæggende og centrale principper og begreber – både nationalt og internationalt.

I opremsningen af de danske grundprincipper skal Handicaprådet opfordre til, at der udover kompensationsprincippet, solidaritetsprincippet, ligebehandlingsprincippet og sektoransvarsprincippet også understreges, at udgangspunktet er konkrete og individuelle vurderinger af borgernes behov.

Hvad er næste skridt?

Det foreliggende udkast til handicappolitik for Roskilde Kommune er formuleret i meget overordnede formuleringer, herunder i forhold til gældende nationale og internationale forpligtelser.

Handicappolitikken adskiller sig således særdeles meget fra det udkast til Roskilde Kommunes Kultur- og Idrætspolitik *Det aktive liv*, som netop er præsenteret.

I sidstnævnte fremgår vendingen ”vi vil” utallige gange. Dette står i skarp kontrast til de generelle formuleringer, der er brugt i udkastet til Handicappolitik.

Det er Handicaprådets forventning, at Handicappolitikken herefter udmøntes i konkrete handleplaner i de enkelte forvaltninger i Roskilde Kommune. Handicaprådet stiller sig naturligvis til rådighed i denne proces som lovfæstet rådgivende organ i forhold til Roskilde Kommune.

Pårørende

Handicaprådet er enig i, at udgangspunktet for Roskilde Kommunes handicappolitik skal være den enkelte borger med handicap. Handicaprådet skal imidlertid opfordre til, at der også kommer fokus på de pårørende.

Uanset sektoransvar og velfærdsstat så er mennesker med handicap i meget vid udstrækning afhængige af pårørende som støtte og social kontakt i dagligdagen og som advokat og frontkæmper i forhold til at sikre myndighederne lever op til deres ansvar.

Bisiddere og værgemål

Handicaprådet skal opfordre til, at det tydeliggøres i Handicappolitikken, at borgere med handicap har mulighed for bisiddere til hjælp i dialogen med myndighederne.

Specifikke bemærkninger

Ad Baggrund

Handicaprådet skal opfordre til, at den åbne dialogbaserede proces beskrives samt at sektoransvarligheden pointeres. Endvidere bør de pårørende nævnes som helt centrale.

Ad Mobilitet og tilgængelighed

Dette afsnit har fokus på den fysiske tilgængelighed. Det er meget fint, at der her er konkrete tiltag i form af opdatering af tilgængelighedsplanen og årlige møder med Handicaprådet og Ældrerådet.

Dette sætter manglen på konkrete aktioner og tiltag på andre områder i relief og understreger også manglen på begrebet ”lige adgang” forstået som andre elementer end den rent fysiske adgang, ledelinier, afmærkning, lydfyr med vibration m.v.

Ad Uddannelse og beskæftigelse

Det er meget vigtigt, at der er fokus på, at der skal være mulighed for både uddannelse og beskæftigelse for mennesker med handicap. Der savnes imidlertid også fokus på tilbud til dem, som ikke har mulighed for at være en del af det almindelige arbejdsmarked, herunder i fleksjob, særlige jobfunktioner m.v.

Derfor bør vigtigheden af aktivitetstilbud også fremhæves i Handicappolitikken, da det i meget høj grad er med til at sikre aktivering, livskvalitet, sociale relationer m.v. for denne borgergruppe.

Ad Sundhed og trivsel

Handicaprådet er helt enig i betragtningerne om, at sundhed og trivsel er uløseligt forbundet. Der savnes imidlertid konkret indhold i forhold til, hvordan Roskilde Kommune vil sikre / støtte op om at sikre dette.

Helt konkret i forhold til lige adgang til sundhed for alle og lige adgang til trivselsskabende sammenhænge og aktiviteter – og ikke mindst hvordan rammerne skabes for at disse etableres og at borgere med handicap stimuleres og understøttes til at deltage.

Det handler både om etablering af konkrete tilbud og aktiviteter, men også om ledsagelse, så det bliver muligt for borgere med handicap at deltage.

Ad Overgange og livsfaser

Det er muligvis for ikke at kunne blive kritiseret for, at skære alle med handicap over én kam, at der står, at ”nogle” borgere med handicap har behov for særlig støtte til at komme godt igennem overgange. Der sker vist ikke noget ved at fjerne ”nogle”.

Derudover bør det præciseres, at det jo ikke mindst gælder pårørende, som i høj grad har brug for tryk om disse overgange.

Ad Tillid og tryk

Det bør stå tydeligere, at der er tale om en dokumenteret, uafhængig og vidensbaseret undersøgelse, som har dokumenteret, at der er en betydelig tillidskløft mellem borgere med handicap, pårørende og medarbejdere i kommunerne.

Det er derfor helt afgørende, at Roskilde Kommune løfter ansvaret med at sikre tilstrækkelig tryk og tillid. Det gælder ikke mindst i forhold til borgere med kognitive funktionsnedsættelser og deres pårørende.

Det vil være godt, hvis der er citater også fra borgere med kognitive handicap eller deres pårørende, så det ikke alene bliver et spørgsmål om hjælpemidler.

Ad Centrale principper og begreber

Det er fint, at det tydeliggøres, at der er mange mennesker, som har et eller flere handicap. Men bruger man betegnelsen ”større” handicap? Er der ikke tale om ”vidtgående” handicap?

Ad De danske grundprincipper

Handicaprådet skal kraftigt opfordre til, at grundprincippet om konkret og individuel vurdering af borgernes behov føjes til som et femte grundprincip – og at dette også uddybes og forklares på linie med de øvrige fire grundprincipper.

Afsluttende bemærkninger

Handicaprådet står gerne til rådighed for en uddybning af bemærkningerne og for en løbende dialog om udvikling af Roskilde Kommunes handicappolitik. Og særligt står Handicaprådet til rådighed i forhold til konkretisering af handleplaner på de enkelte forvaltningsområder.

P.U.V

Bruno Sander Nielsen